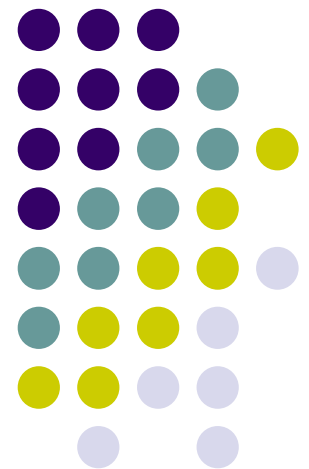

CURS DE PEDAGOGIE

Conf. univ. dr. **Adriana NICU**

Nivelul I

- **Introducere în pedagogie**
- **Teoria și metodologia curriculum-ului**
- **Teoria și metodologia instruirii**
- **Teoria și metodologia evaluării**

Teoria și metodologia instruirii

- **Didactica – teoria procesului de învățământ**
- **Principiile didactice**
- **Metode și mijloace de învățământ**
- **Forme de organizare a procesului de învățământ**
- **Proiectarea didactică**
- **Relaționare și comunicare didactică**

RELAȚIONARE ȘI COMUNICARE DIDACTICĂ

- **Relația profesor-elevi**
- **Comunicarea didactică**
- **Ipostaze ale comunicării didactice**
- **Feedback-ul în comunicarea didactică**

Relația profesor-elevi

- Prin specificul activității școlare, relația profesor-elev, este:
  - **asimetrică sub raportul vârstei și/sau al experienței sociale și profesionale;**
  - **influențată de trăsăturile de personalitate ale profesorului și de concepția sa pedagogică;**
  - **determinată de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.**

Tipuri de relații

- **Relațiile profesor-elevi se structurează pe trei paliere:**
  - **relații de comunicare**
  - **relații de conducere**
  - **relații socio-afective**

Tipuri de relații de conducere

- **autoritare** - control și dirijare excesivă a învățării, autoritate impusă a profesorului, atitudine distantă față de elevi, formulare clară a cerințelor, fără consultarea elevilor.
- **democratice** - încurajarea libertății de gândire, decizie și acțiune a elevilor, stimularea inițiativei elevilor și a spiritului de independență; relații pozitive, de colaborare cu elevii.
- **laissez-faire** - permisivitate totală din partea profesorului; acesta nu se implică decât la cererea elevilor, care au deplină libertate de inițiativă și decizie.

Tipuri de relații socio-afective

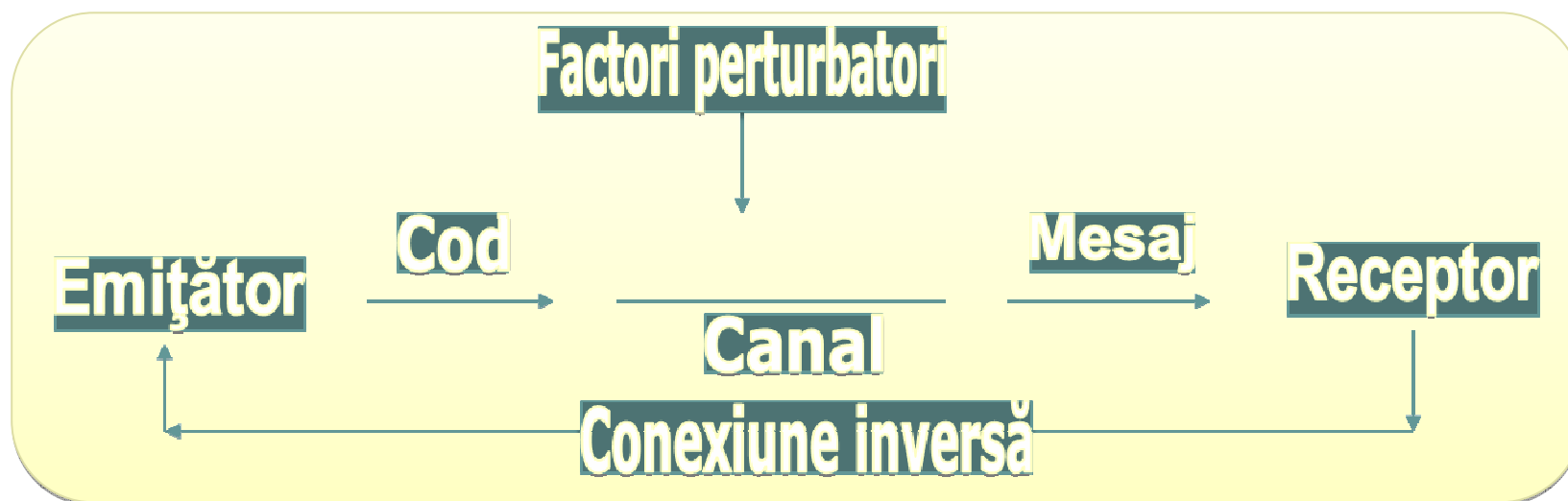
- **atracție** (simpatia) - sprijină, încurajează interesul și motivația elevilor față de învățare
- **respingere** (antipatie) - poate frâna dezvoltarea motivației învățării
- **indiferența** dintre profesor și elevi.
- Aceste relații stau la baza acceptării/ neacceptării profesorului sau a atitudinii arbitrare a acestuia în raport cu elevii (favoritisme, persecuții etc.).
- Calitățile personale ale profesorului, pregătirea lui, dar și atitudinea față de elevi influențează direct relațiile socio-afective.

Comunicarea didactică

- Termenul **comunicare** își are rădăcina în limba latină *communis, communico* - a face ceva împreună, a pune împreună, a amesteca, a uni.
- **Schema clasică a comunicării:**

Comunicarea didactică exprimă un transfer complex, multifazic și prin mai multe canale a informației între două entități (indivizi sau grupuri) ce-și asumă succesiv rolurile de emițători și receptori, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ.

Comunicarea didactică

- Formă a comunicării pedagogice, prin care se vehiculează conținuturi specifice diferitelor discipline de învățământ, în vederea generării unui act de învățare.
- Dimensiune explicativă a discursului didactic.
- Structurare a comunicării conform logicii pedagogice, cu scopul de a facilita înțelegerea unui adevăr și nu doar simpla lui enunțare.
- Selecționare și organizare a conținuturilor predate de către profesor, acesta ghidându-se după programa școlară și manual.

Ipostaze ale comunicării didactice

- În clasă identificăm un sistem de comunicare cu două circuite de bază:
  - **circuitul vertical** - care stabilește legătura dintre profesor și elevi;
  - **circuitul orizontal** - care reflectă comunicarea dintre elevi.
- După codul folosit de către profesori și elevi se diferențiază comunicarea:
  - **verbală**
  - **nonverbală**
  - **paraverbală.**

Comunicarea verbală

- Se realizează prin limbaj oral sau scris.
- Implică un mesaj codificat prin cuvinte, sub formă de expunere, discurs, dialog etc.
- Necesită structurarea logică a conținutului, precizia și claritatea exprimării, adecvarea mesajului la nivelul experienței de cunoaștere și lingvistice a interlocutorilor.

Comunicarea nonverbală

- **Modifică, nuanțează sau chiar schimbă semnificația comunicării verbale.**
- **Se realizează prin: gesturi, mimica, poziția și mișcarea corpului etc.**

Comunicarea paraverbală

- **Nuanțează comunicarea verbală prin elementele ei prozodice și vocale, cum ar fi: caracteristicile vocii, particularități de pronunție, intensitatea rostirii, ritmul și debitul vorbirii, intonația, pauza, tăcerea etc.**
- **Utilizate adecvat, aceste elemente conferă expresivitate comunicării didactice.**

Aplicație

- Citiți din lucrarea: *Competența didactică*, coord. Marcus S., pag. 94-118, utilizând metoda SINELG. Marcați pe marginea textului următoarele semne:
  - ✓ pentru idei care confirmă ceea ce știți deja;
  - + dacă informația citită este nouă pentru dvs.;
  - - dacă informația contrazice sau diferă de ceea ce știți;
  - ? pentru ideile pe care le găsiți neclare sau în legătură cu care doriți explicare suplimentară.
- Elaborați apoi tabelul SINELG cu patru coloane, corespunzătoare celor patru categorii de informații.

Feedback-ul în comunicarea didactică

- Informează emițătorul asupra calității emisiei și asupra felului în care a fost perceput sau înțeles mesajul transmis.
- Oferă informații prompte cu privire la rezultatele sau efectele comunicării didactice, luându-se imediat măsurile necesare pentru creșterea eficienței acesteia.

Tipuri de feed-back (fb)

- **fbI** (al mesajului) - aduce informații de la receptor la emițător, de reglare a activității de transmitere a informațiilor.
  - **Exemple:** reacția clasei în timpul predării, răspunsurile elevilor la evaluare, reacțiile verbale ale elevilor („Mai tare!”, „N-am înțeles!”), mimica, gestică, privirea elevilor, intonația, accentul în vorbire, neatenția clasei etc.
- **fbII** (al învățării) - oferit de emițător receptorului, care are ca scop să regleze activitatea dominantă a receptorului, în cazul nostru activitatea de învățare a elevului.
  - **Exemple:** corectarea temei, nota, critica, lauda, mimica și gestică profesorului, intonația, accentul în vorbire etc.

Lauda și critica - modalități de realizare a feedback-ului

- **Lauda** - aprecierea și încurajarea elevilor, stimularea acestora spre noi performanțe, mai valoroase; atribuie succesul capacităților elevului și efortului depus de acesta.
- **Critica** - evidențierea greșelilor, lipsurilor, arătând cauzele și indicând mijloacele de remediere, de îndreptare. Pentru a fi eficientă, critica trebuie să respecte câteva condiții:
  - să fie realizată într-un loc privat, „între patru ochi”;
  - să fie bazată pe fapte reale, iar elevului să i se spună unde a greșit;
  - să sugereze posibilități de îmbunătățire a situației;
  - să lase elevului posibilitatea de a-și exprima sentimentele, atitudinile;
  - să evite tonul ridicat, sarcasmul și etichetările verbale.

JURNAL REFLEXIV

- Ce ai învățat nou?
- Cum ai învățat?
- Ce sentimente ți-a trezit procesul de învățare?
- Care dintre ideile discutate ți s-au părut mai interesante?
- Ce dificultăți ai întâmpinat?
- Cum poți utiliza în viitor această experiență de învățare?
- În ce măsură ceea ce ai studiat la curs ți-a satisfăcut așteptările?
- Ți-a plăcut această experiență de învățare? Dacă nu, de ce?
- Dacă ai schimba, ce ai face?
- Adaugă alte comentarii care te preocupă .....
- .....
- .....

Bibliografie

- **Băban, A.**, (coord.), (2001), *Consiliere educațională*, Editura Psinet, Cluj-Napoca.
- **Iacob, L.**, (1998), *Comunicarea didactică, în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Cucoș, C. (coord.), Editura Polirom, Iași.
- **Marcus, S.**, (coord.), (1999), *Competența didactică*, Editura All, București.
- **Păun, E.**, (1991), *Libertate și autoritate în educație*, în *Revista de pedagogie*, nr.1.
- **Pânișoară, I.-O.**, (2004), *Comunicarea eficienta. Metode de interactivitate educationala*, Editura Polirom, Iași